

dom

KULTURNO VERSKI LIS

ZAPUSTU NAS JE GASPUOD BOŽO ZUANELLA

Učiu je, kuo ohraniti naš slovenski jezik

Videnskim špitalu je v torek, 6. maja, zaradi hude boliezni umaru tarčmunski in sauonski famoštar g. Natalino (Božo) Zuanella. Imeu je 83 let in biu adan zadnjih slovenskih duhovniku v videnski nadškofiji. Junja bi pieu biserno mašo ob 60-lietnici duhovniškega posvečenja.

Novica je užalostila celo Benecijo in so ljudje iz vsieh kraju pokazali hvaležnost do rancega gaspuoda nunca, ki so ga vsi poznali ku dobrega duhovnega pastierja, navezanega na svojo zemljo in slovenski jezik. Zaries puno ljudi iz ciele videnske nadškofije, pa tudi s Taržaskega, Goriškega in Onejskega mu je paršlo dajat zadnji pozdrav.

Pogrebna maša g. Zuanelle je bla 9. maja v špietarski farni cirkvi, natuo so ga podkopali v Matajuru, na sred britofa, par velikim železnim križu, ki je biu ankrat na kaloni, na varhu brega.

Ob odpartem grobu se je od domačega famoštra v imenu vsieh faranu poslovila Luisa Battistig.

»Mlad ste paršu v tarčmunsko faro – je jala – in v tistih lietah ste puno paru moje generacije oženu, natuo ste okarstu in dau parvo obhajilo našim sinuovam. Puno maš ste zmolu za vse naše te rance. Na vsieh pogrebah naših staršu in naših vasnjanu ste nimar imeu te prave usmiljene besiede. Lepuo ste poznu vse vaše farane. Z nami ste biu na vsieh naših praznikah, na sejmihi od naših cirkvi, na kutrincih in precesijah, posebno tisti svetega Marka; mašavu ste par kapelci Kristusa Odrešenika na Matajuru. Puno ste nas učiu. Vsaka pridga je bla bogata vašega velikega znanja. Učiu ste nas pravi pomien, korenine besied v Svetim pismu in še kuo z ljubeznijo ohraniti naš materni slovenski jezik.«

»Buog loni gaspuod za vaše duhovno življenje, za dielo do zadnjega, za vse, kar dobrega in velikega ste nam podariu po naših farah – je zaključila Luisa Battistig –. Narlieuši praznik, ki ste ga zaslužu, je tist, ki ga imate donas v hiši Nebeškega Očeta.«

— BERI NA 7. STRANI —

Pogrebno sveto mašo za g. Boža Zuanello je vodu videnski nadškof msgr. Riccardo Lamba. Somaševalo je veliko število duhovnikov iz videnske nadškofije, pa tudi z Goriškega, Tarzškega in Onejskega. Pieu je zbor »Planinska roža« iz Kobarida.

Od g. Zuanelle so se poslovili tudi šindiki al' njihov predstavniki iz Nediških dolin. Slovensko skupnost v Italiji je predstavljajo predsednik SSO Walter Bandelj, Republiklo Slovenijo pa državna sekretarka Vesna Humar in konzul v Trstu Peter Golob.

Par sveti maši so bili vsi učenci primarne in nižje srednje dvojezične šole Pavla Petričiča. Parpravli in prebrali so prošnje, v katerih so se zahvalili g. Zuanelli za skarb za slovenski jezik in kulturo ter za dvojezični katekizem. V slovo so mu zapeli »Oj božime«.

OGROMNO ŠTEVILO LJUDI je dalo zadnji pozdrav beneškemu duhovniku, ki je bil močno navezan na Benečijo in domači slovenski jezik

Slovo od famoštra Boža Zuanelle

EZIO GOSGNACH

Novica, de je v videnskim špitalu, v torak, 6. maja, zaradi hude bolezni umaru tarčmunski in sauonski famoštar g. Natalino (Božo) Zuanello, je užalostila Benečijo, cielo vidensko nadškofijo, slovensko skupnost v Italiji in sosednjo Slovenijo. Rancega gaspuoda nunca so vsi poznali ku dobrega duhovnega pastirja, navezanega na svojo zemljo in slovenski jezik. Imeu je 83 let in biu adan zadnjih slovenskih duhovniku v videnski nadškofiji. Junja bi pieu biserno mašo ob 60-letnici duhovniškega posvečenja.

Veliko, ogromo številno ljudje iz ciele videnske nadškofije, pa tudi s Tarzškega, Goriškega in Onejskega je g. Zuanello pokazalo hvaležnost ob zadnjem pozdravu. Pogrebna maša je bila v Špietru, sa' bi ble vse cirkva sauonske in tarčmunške fare premajhane za tako število ljudi. In tudi velika špietarska farna cirkva se je pokazala premajhana.

Somaševanje je vodu videnski nadškof msgr. Riccardo Lamba. Po želji g. Zuanelle je bluo parvo berilo po furlansko, evangel' po slovensko – prebrau ga je špietarski famoštar g. Alexandre Fontaine – in je pieu zbor *Planinska roža* iz Kobarida.

»Darujemo telo evharistijo v velikonočnem kajtu, v katerem obhajamo zmago Jezusa Kristusa nad griham in nad smrtjo. In po teli zmagi je življenje g. Boža, skuoze tarpljenje zadnjih miescu in smart, paršlo v dimenzijo, ki nam jo je odparu Jezus, se pravi v dimenzijo venčnega življenja,« je v pridgi arzloužu msgr. Lamba.

Nadškof je jau, de je g. Božo oznanju dobro novico: »Buog vse ljubi, Buog vsiem odpušča, Buog vsiem daje možnost venčnega življenja.

Vsak od vas, ki ste tle zbrani, bi imeu kje poviedati, kakuo je g. Božo prevzeu skarb zanj. Sada je šu skuoze vrata smarti, ga na vidimo vič, a je šele z nami, ne samu v naših sarcih in spominih, a v vieri v edinega Gaspuoda. Sigurno on moli za mier v sarcih, v družinah, v skupnostih. Tudi v zadnjih momentih svojega življenja je med tarpljenjam molu za vse vas, ki vam je z ljubeznijo služu v vsieh telih letih. Še bo hodu z nami in vemo, de ga bomo nazaj ušafali v venčnosti in kupe z njim pieli Alelujo.«

Na koncu maše je v imenu vlade Republike Slovenije guorila državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu Vesna Humar. »Donas – je jala – se od Boža Zuanelle poslavljamo z žalostjo v sarcu, a tudi z velikim upanjem, de bo sie-

nje, ki ga je usadiu v telih naših dolinah – sienje dobruote, sienje sarčnosti, sienje kulturne bogatije, sienje duhovne globine – zraslo in obrodilo svoj sad tudi za generacije, ki parhajajo. Naj tele velik sin Benečije, tele velik sin slovenskega naroda počiva v miru.«

V imenu sauonskega kamuna in vsieh kamunu Nediških dolin je sožalje bratu in žlahti, »pa tudi vsiem nam, sa' je biu g. Božo parjateu vsieh nas,« izrekla sauonska županja Tatiana Bragalini: »Naš famoštar je branu kulturne korenine zemlje, v kateri se je rodil in v kateri je živeu do konca; tudi po njega zaslugi se nieso zgubile! In nie pozabu tudi na potrebne ljudi deleč od nas skuoze podpuoro beneškemu misijonarju Dariju La-

urencigu. Zapušča nam pričevanje svoje globoke viere. Buog mu loni za vse, kar je nardil za nas.«

Za slovensko narodno skupnost v Italiji je guoril predsednik SSO Walter Bandelj: »Živeu je skupaj z Buogam in mi se poklanjamo takemu velikemu človeku. Donas se zmisnimo, kaj je nardil za svojo zemljo in za vsakega človeka. Hvala Božo. Vsi bomo šli naprej po poti, ki si nam jo pokazu!«

S svoje starni je g. Fontaine zaupu: »Kar sam paršu za famoštra v Nediške doline, sam jest, ki sam zgubo očeta v mladih letih, v g. Božu ušafu liep zgled, ki mi pomaga v moji duhovniški rasti. Muoram reči, de mi je pustu duhovno dediščino. Upam, da jo bom znu z vami deliti!«

NA TARČMUNU OD LIETA 1971

Gospod Božo Zuanello se je rodil 25. dičemberja 1941 v vasi Bijača v podbuniškem kamunu, kamor se je bila njegà družina (Ruončanjove hiše) za nomalo liet preselila iz Matajura. V duhovnika je biu posvečen 29. junja 1965 v videnski katedrali in je parvo mašo pieu v Matajuru. Natuo je bil kaplan v Gallerianu v Furlaniji.

Lieta 1971 je ratu famoštar na Tarčmunu in v naslednjih lietih še v Sauodnji in Gorenjem Barnasuter v Matajuru, kjer je z bratom Paskvalom, diakonom vzhodnega obreda, živeu v družinski hiši.

Kar se je varnu v rojstne kraje, je g. Zuanello poglobil znanje slovenskega jezika. Začeu je študijati in pisati o onomastiki, toponomastiki in zgodovini Benečije. Svoje raziskave je objavju v *Domu*. Sodelovau je z raznimi slovenskimi društvi in biu navdušen planinec. Njegovo ime je povezano z bukva-mi *Gli anni bui della Slavia/Mračna leta Benečije* o dielu proutislovenskih organizacij v Nediških dolinah po drugi svetovni vojski. Lieta 2021 sta mu ob Dnevu slovenske kulture SSO in SKGZ podelili priznanje, za kar je nardil za slovenski jezik in kulturo.

Počiva v svojim Matajuru

Teluo gaspuoda Boža Zuanelle čaka na vstajenje sred britofa v Matajuru, par velikim železnim križu, ki je biu ankrat na kaloni, na varhu brega. Puno faranu in parjatelj je paršlo dajat zadnji pozdrav parljubljenemu duhovniku. Grob je požegn g. Alexandre Fontaine. Pieu je zbor *Planinska roža* iz Kobarida.

Ob odpartem grobu se je od domačega famoštra v imenu vsieh faranu poslovila Luisa Battistig. »Mlad ste paršu v tarčmunsko faro – je jala – in v tistih lietah ste puno paru moje generacije oženu, natuo ste okarstu in dau parvo obhajilo našim sinuovam. Puno maš ste zmlu za vse naše te rance. Na vsieh pogrebah naših staršu in naših vasnjanu ste nimar imeu te prave usmiljene besiede. Lepuo ste poznu vse vaše farane. Z nami ste biu na vsieh naših praznikah, na sejmihi od naših cirkvi, na kuatrincah in pre-

cesijah, posebno tisti svetega Marka; mašavu ste par kapelci Kristusa Odrašenika na varhu Matajura. Puno ste nas učiu. Vsaka pridga je bla bogata vašega velikega znanja. Učiu ste nas pravi pomien, korenine besied v Svetim pismu in še, kuo z ljubeznijo ohranit naš materni slovenski jezik.«

»Buog loni gaspuod za vaše duhovno življenje, za dielo do zadnjega,

za vse kar dobrega in velikega ste nam podariu po naših farah – je zaključila Luisa Battistig –. Narlieuši praznik, ki ste se ga zaslužu, je tist, ki ga imate donas v hiši Nebeškega Očeta.«

Sveta maša ob osmem dnevu smarti je bla v Matajuru 13. maja. Druga maša za rancega famoštra bo v Matajuru v nediejo, 18. maja, ob 9. uri.

VESELIU SE JE DVOJEZIČNEGA KATEKIZMA

V zadnjih lietih se je g. Zuanello na posebno vižo veselil dvojezičnega katekizma v Špietru, ki ga je imeu pod svojim okriljam. Takuo je paršlo do štirih prvih svetih obhajil po slovensko. Parvi krat jeseni lieta 2020 na Tarčmunu, natuo trikrat v Špietru. Otroci dvojezičnega katekizma

so zviiedeli novico o smarti svojega duhovnika par pouku prù na dan, kar je zapustu tele svet.

Hvaležno so se ga zmisnili – tudi, de jim je ob vsakem obisku nosu sladkarije – in zmlili za njegà dušo.

Molitev so napisali tudi na šuol-sko tablo (lavanjo).